

Jaarplan 2024 IVN afdeling Oss

ivn natuur
educatie

Inhoud

Voorwoord	3
1 Leven en werken in een natuurlijke leefomgeving	4
1.1 De uitdaging.....	4
1.2 Vergroten biodiversiteit in de stad.....	5
1.3 Vergroten biodiversiteit in het buitengebied.....	7
1.3.1 Bestemming en inrichting	7
1.3.2 Beheer	9
2 Onze vrije tijd: Kom mee naar buiten	11
3 Opgroeien en ontwikkelen in natuurinclusief Oss.....	13
3.1 Natuurbeleving voor de Jeugd.....	13
3.2 Natuurbeleving voor jong en oud.....	17
3.3 Natuurbeleving voor ouderen	20
4 Flora en fauna in natuurinclusief Oss	22
4.1 Vegetatie	22
4.2 Vlinders, libellen en Insecten.....	23
4.3 Vogels	25
5 Natuurfotografiewerkgroep.....	28
6 Bestuur IVN afdeling Oss.....	30
6.1 Samenstelling en werkwijze bestuur	30
6.2 Terugblik en vooruitblik.....	31
6.3 Financiën.....	34
6.4 Samenwerking met partners	36
6.4.1 IVN.....	36
6.4.2 Stichting landschapsbeheer Oss.....	39
6.4.3 Samenwerking met NME.....	39

Voorwoord

Onze missie is duidelijk: mens en natuur verbinden. We bieden handelingsperspectief en nodigen iedereen uit om mee te doen door te tellen, vertellen en herstellen.

IVN Oss doet dit door kennis te verzamelen én te verspreiden. IVN probeert een breed publiek te verbinden met de natuur. Iedereen is welkom en kan meedoen! Daarvoor bieden we een doorlopend aanbod aan inspiratie en activiteiten.

Het doel van dit jaarplan is om afstemming te bevorderen tussen verschillende onderdelen van IVN Oss en onze partners: Stichting Landschapsbeheer Oss (SLO), gemeente Oss en regionaal /provinciaal/landelijk IVN. We willen zichtbaar maken hoe we gezamenlijk aan onze doelstellingen werken.

Voor je ligt het jaarplan 2024. Hierin wordt de visie uit de landelijke meerjareavisie 2021-2025 van IVN vertaald naar ambities voor het komend jaar van de afdeling IVN Oss. In dit Jaarplan wordt dit voor alle geledingen van IVN Oss toegelicht.

Vanuit de levensdomeinen zoals beschreven in de meerjareavisie van het landelijk IVN is ervoor gekozen drie prioriteiten centraal te stellen: (1) thuis en op het werk en (2) onze vrije tijd en gezondheid. (3) opgroeien en ontwikkelen. Daarnaast steken we veel energie in het verzamelen van onze kennis via thematische werkgroepen.

Kortom ook voor 2024 hebben we onze leden, partners en onze omgeving weer veel te bieden. Veel leesplezier.

Geert Versteijlen

Voorzitter

1 Leven en werken in een natuurlijke leefomgeving

1.1 De uitdaging

Als een van de dichtstbevolkte landen van de wereld met een verstedelijkt landschap staat Nederland voor een uitdaging. We leven in buurten omringd door stoepen, stenen en straten, we ontvangen zorg in betonnen gebouwen en we werken op kantoren op grijze eilandjes. Kortom, onze leefomgeving is op alle fronten versteend. En dat heeft gevolgen voor onze biodiversiteit, het milieu, en onze gezondheid. De stenen barrière vormt een steenoven die opwarmt en vermengt met luchtvervuiling, wat kan leiden tot allerlei gezondheidsproblemen. Ook voorkomt het dat regenwater de bodem in trekt, wat leidt tot overstromingen en een verdorde natuur. Beton en steen biedt nauwelijks een leefomgeving voor insecten en planten en dat zie je terug in de cijfers.

Onze natuur staat er slecht voor. Volgens IUCN moeten in Europa de helft van de inheemse boomsoorten vrezes voor hun voortbestaan. En het Wereldnatuurfonds rapporteert dat in de afgelopen 50 jaar de populaties van vissen, vogels, zoogdieren, amfibieën en reptielen gemiddeld met 68% zijn afgenomen. We zijn natuurverarming als vanzelfsprekend gaan beschouwen waardoor de urgentie om er iets aan te veranderen te weinig gevoeld wordt. Ondanks educatie in de natuurgebieden, blijft het meer iets van 'daar en dan', dan van 'hier en nu'. We moeten ons bewust zijn van de ernst van deze situatie en ons actiever inzetten voor natuurbehoud en -herstel.

Er is ook hoop: Onze steden, buurten, zorg- en werkomgevingen bieden tal van kansen om het tij te keren. We kunnen onze versteende leefomgeving omvormen tot een natuurlijke geheel: Waarin we niet alleen de natuur versterken, maar daarnaast ook onze eigen gezondheid en welzijn verbeteren. Waarin plant, dier en water een plek vinden en waarin mensen de natuur niet alleen als decor zien, maar als iets dat leeft, waar ze verbonden mee zijn en waar ze een positieve bijdrage aan kunnen leveren. Door onze straten en steden groener te maken, kunnen we de natuur terugbrengen in de stad en ons gevoel van gemeenschap en verbondenheid tussen burens en collega's versterken.

Een natuurlijke leefomgeving heeft vele voordelen, zoals het verbeteren van onze gezondheid, ons geluksgevoel, onze creativiteit, sociale vaardigheden en ontspanning. Het is tijd om de afname van de natuur niet langer als vanzelfsprekend te beschouwen, maar om te investeren in het creëren van een natuurlijke leefomgeving waar we allemaal baat bij hebben. Samen met partners werken we aan een groener en gezonder Nederland.

Werkgroep groen en ruimte

De werkgroep Groen en Ruimte (G&R) van IVN Oss geeft gevraagd en ongevraagd adviezen en ideeën voor een groenere en duurzame leefomgeving en voor behoud en ontwikkeling van natuur en groen in de stad en dorpskernen.

1.2 Vergroten biodiversiteit in de stad

'Natuur, je buur' dient uitgangspunt te zijn voor de bebouwde kom. Aanleg en beheer van vooral inheemse plantensoorten is van groot belang in de natuurinclusieve woonwijken, centrum, infrastructuur én bedrijfsterreinen.

Oss heeft plannen om de noordelijke randweg aan te leggen en Oss west/ Het Brand verder uit te breiden. In aanvulling op het bovenstaande stellen we voor om robuuste waterpartijen en plasdrasgebieden bij nieuwe stedelijke ontwikkelingen, bijvoorbeeld in het gebied tussen de Noordelijke Randweg en de Hertogswetering. Door aanvoer van voedselarm kwelwater kan hier een belangrijk natuur- en recreatiegebied ontstaan. Dit betekent ook dat geanticipeerd moet worden op functieverandering van landbouwgronden.

In 2024 denken we mee bij het omtoveren van bedrijventerrein Moleneind tot groene, klimaatbestendige en energie-efficiënte plek, waar werknemers prettig kunnen werken in een gezonde omgeving dankzij een impuls uit het Nationaal Groeifonds. Daarnaast is er aandacht voor een vergroeningsproject van MSD, een pluktuin bij de Wellen, 3 Tiny Forests in Oss en nog wat kleinere projecten. Ook de adviesgroep Bomen (en groen) beleid gemeente Oss is gestart en zal hopelijk in 2024 vruchten afwerpen.

Tiny forest Oss

Brabanders en de natuur zijn gebaat bij de 3-30-300 regel. Dit houdt in dat iedere bewoner vanuit zijn woning tenminste 3 bomen kan zien, dat 30% van de oppervlakte in elke wijk voorzien is van een bladerdak en dat iedereen binnen 300 meter vanaf zijn woning een park of groene ruimte van tenminste 1 ha kan bereiken. Dit bevordert de sociale cohesie, een betere gezondheid, beweging en meer welzijn.

Samen met gemeentes, waterschap en/of woningbouwcorporaties werken we aan vergroening van zowel tuinen als openbaar groen. IVN doet dit door mensen te verbinden met natuur in hun eigen omgeving, door hen te inspireren, enthousiasmeren, activeren en faciliteren om zelf bij te dragen aan een natuurrijke en natuurvriendelijke buurt. We bieden hiervoor ondersteuning, werkvormen en laagdrempelige, aantrekkelijke concepten welke worden afgestemd

op de vraag van de buurt. Hiervoor gebruiken we de ervaringen van Doe de Dommel en Gezonde Buurten.

Landelijk/ provinciaal IVN ondersteunt de vrijwilligers en ondernemen ook eigenstandig activiteiten. De inzet is in onderstaande tabel opgenomen.

Onderwerp	Beschrijving	Doelstelling IVN 2024	Contact IVN
Omgevingsvisie Oss	Zie 1.3.1	Zie 1.3.1	Zie 1.3.1
Recreatiebeheer Geffense Plas	Nieuwe beheerder met nieuw recreatieplan	Advies geven mbt Inrichting en beheer Zienswijze indienen	Thea Nijenhuis Frank van Dorst
Nieuwbouw Geffen	Inrichting omgeving boerderij en nieuwbouw Geffens Veld	Advies geven mbt Inrichting en beheer Compensatiemaatregelen volgen	Eric Kaelen
Nieuwbouw Ravenstein	Nieuwbouw Stationskwartier	Bevorderen duurzame opzet m.n. natuur/groen/ landschap.	Johan Klaazen
Nieuwbouw Oss West	Plan Amsteleind	Advies geven mbt duurzame stadsontwikkeling m.n. natuur, groen en landschap.	Frank van Dorst, Johan Klaazen
Klimaatcursus	Landelijke uitrol van IVN Initiatief	Behoeftetepeiling uitvoeren in Oss Team samenstellen om de cursus te organiseren. Evt met andere partijen samen of met andere IVN afdelingen	Ton Oomen + 2 ??
Bomen gemeente Oss	Bomen werkgroep Oss	Opstellen visie	Peter vd Kraan
Campagne voor overheden en woningcorporaties	IVN adviseert hoe ze de 3-30-300 regel samen met bewoners en andere partijen kunnen stimuleren via participatie, communicatie en educatie.	advies dmv een COBRA groeninzichtkaart waarmee zichtbaar wordt hoe buurten wel/ niet aan de 3-30-300 regel voldoen; een webinar een provinciale webpagina met inspirerende voorbeelden; ontwikkeling en organisatie van een training 'Buurten met Bomen' voor IVN-afdelingen die in hun eigen gemeente ambassadeur willen zijn voor de 3-30-300 regel.	IVN Brabant
Partnership buurtvergroening	We gaan minimaal één partnership aan met een gemeente, woningbouwcorporatie en/of waterschap, van ten minste 3 jaar.	Doel van het partnership is jaarlijks minimaal een programma/project waarmee we doelgericht het 3-30-300 percentage van een buurt verhogen en de betrokkenheid van inwoners stimuleren.	IVN Brabant
Buurtcampagne	Hiervoor gebruiken we social media en een e-learning-programma	we haken aan op al lopende programma's in gemeenten zoals Steenbreek, gezonde buurten e.d.	IVN Brabant
Windmolenpark Elzenburg-De Geer	Plaatsing windmolens. Beroepsprocedure ligt bij Raad van State	Realiseren maatregelen omgeving Nog 50.000 euro tegoed met verbetering weidevogelstand als bestemming (na realisatie?)	Bas vd Kar/Johan Klaazen Toon Voets
Vergroenen bedrijventerreinen	Landelijk project met financiële IVN bijdrage	Advies geven over inrichting bedrijventerrein Moleneind	Henny Dekker Frank van Dorst

1.3 Vergroten biodiversiteit in het buitengebied.

1.3.1 Bestemming en inrichting

In 2050 is de gemeente Oss natuurinclusief van het buitengebied tot de voordeur, en zijn groenblauwe structuren in de stad verbonden met elkaar en met het buitengebied. - Is de soortenrijkdom in Oss niet verder afgenomen, maar juist versterkt. In 2030 hebben we een plan voor het versterken van groenblauwe structuren en gebiedseigen biodiversiteit in stedelijk én landelijk gebied. De eerste projecten zijn afgerond. (Koersnota klimaatadaptatie 2050). Wij willen graag kennis en kunde beschikbaar stellen.

Wij pleiten voor de volgende stappen:

- 1 Benut de ecologische kansen van de Meanderende Maas
- 2 Maak de Ecologische Verbindingszone Herperduin-Keent af
- 3 Ontwikkel een Ecologische Verbindingszone tussen de noordelijke stadswijken in Oss en de Maas. Betrek daarbij het gebied tussen de Machareense weg en het Burgemeester Deelenkanaal om zo de waterleidingbossen te verbinden met het Ossermeer/Hertogswetering. Benut ook cultuurhistorisch waardevolle dwarsdijken van de Beerse Overlaat
- 4 Bouw verder aan de Ecologische Verbindingszone Groene Long (Herperduin – Zuidelijke Geledingszone – Geffense Bosjes – Geffen – Nuland). Behoud en herstel de Geffense Bosjes
- 5 Benut Wegbermen en sloten als ecologische verbindingslinten
- 6 Benut de overgang van de zandige Maashorst naar de komgronden door herstel van de kwelstromen.

Het is van belang om het gebruik van fossiele brandstoffen te verminderen om de opwarming van de aarde af te remmen. De effecten van klimaatverandering (natte en droge perioden) zullen we moeten opvangen. De volgende stappen zijn de komende jaren van belang:

- 1 De maximale inspanning dient erop gericht te zijn om de energietransitie binnen de bebouwde kom te realiseren door besparing, zonnepanelen en windmolens etc. De energie wordt immers grotendeels verbruikt in de bebouwde kom
- 2 Plaatsing in of bij ecologisch waardevolle gebieden wordt afgewezen. In die zin zijn we uiterst kritisch op de voorgenomen plaatsing van windmolens in de Lithse Polder. Dat leidt niet tot 'een duurzame polder'. Alleen als de energieopgave in de bebouwde kom onvoldoende kan worden ingevuld, is plaatsing van zonnepanelen en windmolens op landbouwgronden en nabij infrastructuur aan de orde.
- 3 Meer aandacht is nodig voor waterberging, en minder aandacht voor water afvoeren om de effecten van verdroging en of overvloedige regen op te vangen. Dit in combinatie met versterking van ecologische verbindingszones. Dit binnen en buiten de bebouwde kom.

Last but not least wordt de landbouwtransitie op de voet gevolgd. Wij zien mogelijkheden om natuurinclusieve landbouw te combineren met het natuurnetwerk Oss.

Onderwerp	Beschrijving	Doelstelling IVN 2024	Contact IVN
“Duurzame” Polder	Plaatsing windmolens in de Lithse Polders	Handhaven/optimaliseren vogelkerngebied (compensatie) en duurzaam landbouwgebruik Geven van inrichtingsvoorstellen Reactie geven op MER en voorkeursalternatief. Publiciteit zoeken. Eventueel voorbereiden procedure	Frank van Dorst Johan Klaazen Toon Voets Jos van Oorschot
Verbreiding A50	Project voor verbreiding snelweg van Paalgraven tot Ewijk	Promoten meekoppelkans Keent-Herperduin. Handhaven/optimaliseren natuurwaarden (compensatie) o.a. ecoduct en brug over Maas en Hertogswetering. Plan inrichting nieuw ecoduct Keent-Herperduin. Onderbouwing doelsoorten. Zienswijze indienen MER en op structuurvisie	Jan Broersen
Stichting Natuurorganisaties De Maashorst	Samenwerking regionaal IVN, SLO Dassenwerkgroep e.a.	Bijdrages leveren voor nieuwe IBeP en een Gebiedsvisie. Beschrijving geven van toename en afname van kwetsbare soorten, de effecten van de verdroging, de effecten van bosvorming en begrazing en die van de recreatiedruk	Frank van Dorst Toon Voets
Hoessenbosch Theater	Activiteiten	Meedenken over toegestane activiteiten	????
Crosscircuit Zevenbergen	Verlenging vergunning	Zienswijze indienen over nieuwe vergunning. Publiciteit zoeken	Toon Voets Frank van Dorst
Dassenbescherming		Monitoring voor Stichting Das&Boom Dassenburcht Keltenbos/Zonnepark Mun	Frank van Dorst
Meanderende Maas	Versterking dijk Ravenstein-Lith	Uitvoeringsplan volgen op gegeven input m.n. nog struinpaden en kijkhut(ten).	Clemens Theunisse Henny Dekker Johan Klaazen
Omgevingsvisie Oss	Drie gebiedsvisies voor Oss: Buitengebied, Stedelijk gebied en Stadjes & kernen.	Deze drie samen vormen de eerste omgevingsvisie Oss. Visie checken op ambities en inzet op m.n. groen, natuur en landschap. Zo nodig advies/zienswijze indienen	Johan Klaazen Frank van Dorst Toon Voets
Koersnota klimaatadaptatie	Routekaart Osse natuurnetwerk Groen/Blauw/Natuur	Projecten bewerkstelligen autonoom Fonds uitvoering NNO	Frank van Dorst Johan Klaazen
Agrarisch gebied	Verkennen samenwerking en versterking in Brabant	product of project met ten minste één agrariër. Bijvoorbeeld een (co-creatie) sessie samen met lokale spelers	IVN Brabant

1.3.2 Beheer

Natuur en landschap zijn voor een deel in eigendom van de gemeente Oss. De gemeente Oss bezit een groot aantal natuurterreinen. Het beheer van 31 hiervan wordt in opdracht van de gemeente Oss uitgevoerd door de Stichting Landschapsbeheer Oss (SLO). Doel van SLO is immers

- Actief zijn in behoud, beheer, herstel en ontwikkeling van een ecologisch waardevol en mooi landschap met een streekeigen karakter in met name het buitengebied van de gemeente Oss;
- Bevorderen van educatie en uitwisselen van kennis;
- Vervullen van een maatschappelijke functie.

Zij tracht haar doel te bereiken door:

- De brede inzet van vrijwilligers;
- Het aanbieden van gevarieerd werk in een maatschappelijk functionerende omgeving;
- Participeren in breedschalig overleg en samenwerking met betrokken overheids- en natuurorganisaties

Voor het beheer van deze 31 natuurgebieden heeft de gemeente Oss in 2021 een plan vastgesteld. Dit heeft de titel "Beheerplan natuurterreinen 2021-2032 Gemeente Oss". Het doel van dit beheerplan is om vast te leggen hoe de gemeente, in samenwerking met de lokale partners op het gebied van natuurbeheer, het beheer vorm gaat geven, de natuurwaarden gaat monitoren en het beheer gaat organiseren. Daarbij staat voorop dat de gemeente de biodiversiteit wil versterken en waar mogelijk de terreinomstandigheden (bodem en waterhuishouding) wil optimaliseren om stabiele ecosystemen te ontwikkelen. Daarnaast is het doel dat het plan de beheerkosten en subsidiemogelijkheden in beeld brengt. De looptijd van het beheerplan is 12 jaar. Na 6 jaar echter is het gewenst om een tussentijdse evaluatie te maken om te bezien of de nu beschreven maatregelen toereikend zijn om adequaat richting het doel te sturen.

Het beheersplan van de gemeente Oss is een goed uitgangspunt om de beheers cyclus doel (Oss) → beheer (SLO) → monitoring (IVN) → doel werkend te krijgen.

IVN wil graag haar kennis en kunde beschikbaar stellen aan gemeente en SLO. Binnen IVN zijn alle natuurterreinen uit het beheersplan geadopteerd door minstens één IVN lid, die waarnemingen vast legt. Daarnaast worden veldbezoeken georganiseerd om te bezien hoe flora en fauna zich ontwikkelen in het licht van het beheersplan. Ook geeft de gemeente Oss aan derden opdracht tot monitoring. Natuurlijk kunnen IVN-ers bijdragen aan het landschapsbeheer en Landerij van Tosse door SLO. Vrijwilligers van SLO zijn ook welkom bij de activiteiten van IVN.

Het is van belang in 2023/24 afspraken te maken over:

- Afspraken tussen de gemeente, Stichting landschapsbeheer en IVN over het beheersplan in de vorm van bijvoorbeeld een protocol.
- De beleidsmatige ambities van de gemeente in verhouding met de beschikbare financiële middelen voor met name SLO
- Operationele samenwerking tussen de drie partijen.

Onderwerp	Beschrijving	Doelstelling IVN 2024	Contact IVN
Beheerplan Natuurgebieden Oss	Inrichting Beheerplan Gemeente Oss in samenwerking met SLO	Advisering beheerplan Voorstellen voor doelsoorten en inrichting voor die doelsoorten.	René Govers Bas vd Kar
Monitoringsplan Natuurbeheer Oss	Beheerplan Natuurgebieden Oss	Evaluatie monitoring Bezoeken van beheergebieden met stakeholders	Bas van de Kar
Monitoren dassen- burcht in Mikkeldonk		Dassenbescherming Aanpassing Beheerplan	René Govers
Monitoring maashorst	zesde biodiversiteits- / 1000-soorten in de Maashorst. 1 en 2 juni 2024.		

2 Onze vrije tijd: Kom mee naar buiten

Wat ons bezielt

"Onze vrije tijd is kostbaar. Juist nu. Als we vrij zijn, is het qualitytime die we goed willen besteden. IVN nodigt mensen uit hun vrije tijd in de natuur door te brengen. Juist het contact met de natuur is van groot belang voor ons fysieke, mentale en emotionele welzijn. We zijn vergeten dat wij zelf deel uitmaken van de natuur en dat ons voortbestaan hier op aarde afhankelijk is van onze relatie met natuur. Onder het motto 'waar je van houdt, wil je voor zorgen' nodigt IVN mensen uit om in de natuur te genieten en iets terug te doen voor de natuur."

Terugblik en vooruitblik

IVN wil dat natuurinclusieve recreatie het nieuwe normaal wordt. Wij inspireren en helpen recreatieondernemers die de urgentie voelen en kansen zien om hun bedrijf inclusief de gastbeleving te vergroenen en iets terug te doen voor de natuur! Samen met deze actieve partners in de recreatiesector (o.a. Gastheren van het Landschap) bieden wij recreanten voldoende mogelijkheden om hun vrije tijd in de natuur door te brengen en deze op hun eigen manier te beleven.

Dit doen wij onder andere samen met onze 170 lokale IVN-afdelingen en partners zoals regionale Visit's en VVV's.

De beweging naar een natuurinclusieve recreatiesector vraagt naast inspanningen van ondernemers ook meerjarige en intensieve krachtenbundeling van strategische natuur- en recreatiepartners. IVN wil hierin actief participeren. Op deze manier zorgen we ervoor dat recreatie met een positief effect op de natuur in 2035 de normaalste zaak van de wereld is. Wij zetten in op recreatieondernemer en de recreant.

- De *recreatieondernemer* is onze bondgenoot in de beweging naar een natuurinclusief vrijetijd domein. Enerzijds door als 'natuurlijk gastvrije ondernemer' een positieve bijdrage te leveren aan de natuur; anderzijds door zijn gasten kwalitatieve natuurbeleving te bieden met een wederkerigheidselement en daarmee te bouwen aan bewustwording bij de recreant.
- De *recreant* bieden wij samen met onze lokale IVN-vrijwilligers voldoende mogelijkheden om de natuur te beleven en ervoor te zorgen. Daarbij spelen wij in op verschillende behoeftes en recreatiestijlen (o.b.v. doelgroep segmentatie/leefstijlen).

Activiteiten	doelgroep	wie
Ondersteunen natuurcentrum de Maashorst met excursies	recreanten	Oss, Bernheze, Uden
Excursies Natuurmonumenten Hemelrijkse waard	recreanten	Oss
Diverse excursies in Oss en omstreken. Zie hoofdstuk 3.2	recreanten	Oss, Bernheze, Uden en Veghel
Fete de la nature . Zie hoofdstuk 3.1	recreanten	Oss/ivn brabant
Slootjesdagen Zie hoofdstuk 3.1	recreanten	Oss/Ivn brabant
Training Natuurinclusief Ondernemen	ondernemers	Ivn brabant
Verkenning samenwerking koplopers	ondernemers	Ivn brabant
Customer journey Gastheer van het Landschap	ondernemers	Ivn brabant
Natuurbeleving door groene vrijwilligers	Ondernemers/r ecreanten	Ivn brabant

Voor activiteiten met recreatieondernemers kan o.a. gedacht worden aan:

- trainingen
- gastheer van het Landschap
- verdiepingsmodule storytelling
- verdiepingsmodule natuurinclusieve recreatie
- thematische inspiratiesessies (bijv. natuurbeleving, customer journey, doelgroepgerichte natuurbeleving, routes)
- terugkombijeenkomsten
- opfrisworkshops incl. excursies
- beleefweken
- IVN Routes
- IVN Trektochten
- gastheer van de Stad
- natuurbeleving voor animatieteams
- excursies en andere activiteiten met lokale IVN-afdelingen
- iets terugdoen voor de natuur

Voor activiteiten voor recreanten kan o.a. gedacht worden aan:

- IVN Routes
- IVN Trektochten
- excursies en andere activiteiten lokale IVN-afdelingen
- Beleefweken
- Campagnes
- crossovers met Natuur in de Buurt
- iets terugdoen voor de natuur

3 Opgroeien en ontwikkelen in natuurinclusief Oss

3.1 Natuurbeleving voor de Jeugd

Beleving staat steeds meer centraal bij onze inzet. Daarnaast en als direct gevolg van een fijne natuurbeleving is educatie een belangrijk doel. Anders gezegd: we appelleren minder aan kennis van bv. namen en allerlei feitjes, hoewel die voor kinderen aantrekkelijk en illustratief kunnen zijn. Een moment in de natuur moet een beleving zijn. We denken dat hierdoor zich “vanzelf” kennis opbouwt, met name met betrekking tot het omgaan met en zorg dragen voor natuur.

Onderzoek heeft aangetoond dat “magische momenten” in de natuur, zeker vóór je twaalfde, grote invloed hebben op je natuurbeleving op latere leeftijd. Zulke momenten willen we creëren voor kinderen en jongeren die met ons mee op pad gaan. Hetzelfde effect is te verwachten van het vertellen van (natuur)verhalen. Dat proberen we meer in te bouwen.

Wat bezielt ons?

Jonge kinderen staan van nature in verbinding met de natuur. Kinderen hebben een natuurlijke nieuwsgierigheid voor alles wat groeit en leeft. Door digitalisering, verstedelijkingen en (over)bezorgde ouders spelen kinderen echter steeds minder buiten en komen ze minder in de natuur dan voorheen.

En dan de school. Kinderen brengen ongeveer 40% van de tijd dat ze wakker zijn door op school en de lessen vinden voor 99% binnen plaats. Dat is jammer want veel onderzoek laat zien dat bij de meeste kinderen intensief natuurcontact een leven lang doorwerkt.

Elk kind heeft het recht met natuur in contact te komen. Contact met de natuur maakt kinderen creatiever, gezonder en socialer. Bovendien leren kinderen beter wanneer ze voldoende kunnen bewegen.

Het is van groot belang dat kinderen beseffen dat wij mensen onderdeel uitmaken van de natuur. Door ze actief te laten zijn in de natuur, krijgen ze een beter begrip van de wereld om hen heen en leren ze van de natuur te houden. IVN biedt natuurbeleving en educatie voor ouders en kinderen, voor professionals op school en in de kinderopvang. De school zien wij als een belangrijke partner om natuur écht een plek te geven in het leven van kinderen. Wij dromen van een natuurrijke school met groene klaslokalen, groene schoolpleinen, voedselbosjes en buitenonderwijs. Onderwijs waar ruimte is voor verwondering. Een natuurlijke omgeving die het natuurlijke gedrag ondersteunt en daarmee ook de natuurlijke verwondering die inherent is aan het kind zijn. Een groene omgeving helpt kinderen om hun eigen nieuwsgierigheid te volgen en hun eigen leerpad vorm te geven.

Daarom willen wij samen met het onderwijs steeds meer jeugd in aanraking laten komen met groen. Dat kan op school, op het schoolplein, maar wat onze werkgroep betreft, vooral ook in natuurgebieden in de nabije omgeving.

We willen ons steentje bijdragen aan de transitie van krappe stenen woestijnen naar groene, gezonde oases voor spelen en leren. Een natuurrijke school waar een groen schoolplein en buitenlessen vanzelfsprekend zijn. Waar een leerkracht zorg draagt voor verwondering en kinderen weer verliefd laat worden op de natuur. Zo wordt het zaadje geplant voor een levenslange verbinding met de natuur. Dat is van grote waarde aangezien we het hebben over de laatste generatie die iets kan doen tegen de klimaatverandering en het verlies van biodiversiteit.

We vinden het belangrijk om ook de leeftijdscategorie van ná de basisschool te betrekken. Wat ons betreft gaan we daar binnen onze (nog) beperkte mogelijkheden in investeren.

Terugblik en vooruitblik

volop belangstelling voor de IVN kraam in Geffen

Het afgelopen jaar 2023 was voor ons als jeugdnatuurguiden inhoudelijk een goed jaar. Niet zonder meer veranderden we de naam van 'scholengids' in 'jeugdnatuurgids': we richtten ons ook op de wat oudere kinderen. Dat betrof nog steeds vooral schoolkinderen, van zowel basis- als voortgezet onderwijs. Die laatste doelgroep is bij ons duidelijk in beeld, maar in uitvoering nog mondjesmaat betrokken.

Enkele activiteiten vonden plaats buiten scholen om:

- Tijdens 'Effe naar Geffe' kwamen veel kinderen (en volwassenen) naar onze kraam met kinderactiviteiten.
- Datzelfde, hoewel niet specifiek een JNG activiteit, was het geval tijdens de Groene Inspiratiemarkt op Natuurcentrum en stadsboerderij De Elzenhoek
- We hebben deelgenomen aan de Lentemarkt op b.s. Kleurenbos rondom het tiny forest 'Kleuren-Mozaïek bOss'.
- Tenslotte, en dat zou een regelmatig terugkerende activiteit moeten gaan worden, waren we voor het eerst aanwezig op de stadsboerderij met een kraam vol herfstactiviteiten voor de aanwezige kinderen.

Core business

Blijft uiteraard onze projecten. We hebben er vier, waarvoor grote belangstelling bestaat bij de diverse scholen: we ontvingen dik 700 kinderen. Het nog redelijk nieuwe oerwoudproject in Klein bOss trekt steeds meer belangstellenden: 15 groepen met in totaal 317 kinderen. Ook de ontdekwandeling en het waterproject deden het goed: resp. 8 en 9 groepen. Het herfstproject was dit keer minder in trek, slechts 3 groepen hadden zich ingeschreven.

En dan de Proeftuin

Proeftuin Oss

Ook afgelopen jaar kwamen de groepen 5 van b.s. Nicolaas naar woonzorgcentrum de Wellen voor een viertal activiteiten gerelateerd aan de vier seizoenen. Samen met bewoners gingen we met kinderen aan de slag in en rondom die tuin. Er zijn over en weer duidelijke afspraken gemaakt om voortzetting te waarborgen. Dat geldt ook voor de technische kant van de zaak: ook daar zijn financiële en organisatorische afspraken gemaakt.

Voortgezet onderwijs:

Na het succes van 2022 hebben we ook in 2023 weer een natuurwerkdag georganiseerd i.s.m. S.L.O. Het speelde zich weer af op de Stelt voor zo'n 80 leerlingen van het T.B.L. Het gaat een vast deel van ons programma worden. Voorbereidende gesprekken met IVN Brabant en de regisseur 'klimaat en jongeren' van de gemeente zijn opgestart om weer te komen tot een J.A.B. Zo'n 'jongeren advies bureau' heeft tot doel jongeren te betrekken bij groene/duurzame projecten. Contacten zijn gelegd met de scholen voor V.O. in Oss om hun belangstelling te polsen.

Inzet op afroep

We hebben dit keer niet meegedaan met de landelijke Buitenlesdag, omdat het in een voor ons drukke periode viel. Een enkele keer werd er een beroep op ons gedaan door een school om een natuurwandeling te verzorgen. Het gebeurt nog maar mondjesmaat, hoewel we zelf best wel meer zouden willen.

Cursus JNG

Deze is tot volle tevredenheid van alle betrokkenen afgerond. Samen met de afdelingen Uden, Veghel en Bernheze hebben we het tot een goed eind weten te brengen. 13 Cursisten – 3 uit Oss, van de aanvankelijk 20 deelnemers, ontvingen hun welverdiende certificaat 'Jeugdnatuurgids'. We gaan er zeker mee door. Er is een contact tot stand gekomen met IVN West Maas en Waal. Doel is om samen ieders cursus JNG te evalueren en van elkaar te leren.

Jeugdnatuurgidsen

een onderdeel van de slotdag van de cursus JNG

2023 Was getalsmatig wat betreft het aantal gidsen een minder goed jaar. We hoopten d.m.v. enkele acties het ledenbestand wat op te krikken. Aanwas was er mondjesmaat, maar afvallers waren er ook. We hadden eind 2023 slechts 13 actieve gidsen. Voor een gezonde organisatie met ons inzet pakket is het streven om 20 actieve jeugdnatuurgidsen te hebben. We dienen in 2024 vol goede moed door te gaan met werving.

Dat zou toch mogelijk moeten zijn in een vereniging met 240 leden en een stad als Oss.....

Agenda 2024			
Wat	Wanneer	Doelstelling	Thema/doelgroep
Doorlopend:			
Tiny Forestproject in Klein bOss	van 9 april tot 7 juni	activiteiten in Klein bOss. loopt het hele schooljaar door. Nieuwe inschrijvingen vanaf juni mogelijk.	14 schoolklassen 3 t/m 8
J.A.B. in V.O.	Eerste halfjaar	Aandacht voor schone lucht i.s.m. IVN Brabant en regisseur klimaat en jongeren	Jongeren van 12-16 van V.O.
Inzet in B.O.	Op verzoek	In overleg met de leerkracht	Kinderen van groep 1 t/m 8
Cursus JNG	Nader te bepalen	Terugkomdagen en mogelijk opstart nieuwe cursus	IVN leden en niet-leden
Geplande data:			
Werkgroep overleg	11 maart	m.n. inzetplaatje samenstellen	werkgroep leden
activiteiten in de Proeftuin van de Wellen	21 maart	Cross-over ouderenzorg, jeugdeducatie: natuurfacetten en sociale opdracht	2 groepen 5 van de Nicolaasschool en bewoners van de Wellen
Ontdekwandeling in de Vierwinden	7 t/m 27 mei	Natuur ontdekken met gebruikmaking van alle zintuigen.	19 schoolklassen 3 en 4
Lentemarkt Kleurenbos	zondag mei	Natuur op een speelse manier promoten	Kinderen en ouders van school
Slootjesdag: door natuurgidsen i.s.m. JNG	9 juni	Beleven en ontdekken van waterleven	Kinderen, NME en (groot)ouders;
Waterwandeling in het plassengebied langs de Frankenbeemdweg	10 t/m 21 juni	Kinderen ervaren wat er te ontdekken valt in en rondom water.	10 schoolklassen 6 en 7
activiteiten in de Proeftuin van de Wellen	27 juni	Cross-over ouderenzorg, jeugdeducatie: natuurfacetten en sociale opdracht	2 groepen 5 van de Nicolaasschool en bewoners Wellen
Natuurwerkdag	2 juli	Leerlingen van V.O. kennis laten maken met diverse natuur aspecten	klassen van leerjaar 1 van TBL
Fête de la Nature tijdens Effe naar Geffe	1 sept	Diverse doelgroepen bereiken en meer naamsbekendheid genereren	Breder publiek
Werkgroep overleg	4 sept	m.n. inzetplaatje samenstellen en lopende zaken bespreken	werkgroep leden
Groene inspiratiemarkt in Klein bOss en NME	datum in okt	Kinderen en volwassenen vergroten hun kennis t.a.v. een duurzame omgeving	kinderen en volwassenen
Herfstwandeling op De Stelt	Okt/nov	ontdekken van allerlei herfst facetten. Opgave scholen juni	Schoolklassen 5 t/m 8
Werkgroep overleg	20 nov	Taken herverdelen, projecten bespreken, werkafspraken maken	werkgroep leden

Agenda 2024			
Wat	Wanneer	Doelstelling	Thema/doelgroep
Doorlopend:			
Vergroenen buitenruimte rond school/kinderopvang		Delen van inspiratie, kennis, programma's en producten. Groene schoolpleinen en eetbaar groen.	IVN Brabant
Ondersteuning leerkrachten en pedagogisch medewerkers		natuur en de buitenruimte in hun dagelijkse programma via educatiemateriaal, online en offline trainingen en campagnes (Buitenlesdag, Week van de Natuur en Week van de Schooltuin)	IVN Brabant
IVN Natuurhelden bijscholings-/inspiratiemomenten		Als schoolwerkgroep, natuurouder, moestuincoach of schoolgids zorgen zij voor ondersteuning om in en van de natuur te leren.	IVN Brabant
Voortgezet en middelbaar onderwijs		minimaal twee natuur- of duurzaamheidsvraagstukken	IVN Brabant

Met wie

Diverse basisscholen uit de gemeente Oss en daarbuiten, die zich opgegeven hebben:

- V.O. scholen uit Oss: Mondriaan, TBL, Maasland, Hooghuis Zuidwest en Stadion
- IVN-Oss werkgroepen, m.n. Natuurgidsen en indien relevant andere werkgroepen
- IVN afdelingen uit de regio (Uden, Bernheze, Veghel), IVN West Maas en Waal, NME / stadsboerderij
- SLO, Groep 5a en 5b van b.s. Nicolaas, woonzorgcentrum De Welle en regisseur klimaat en jongeren Oss

3.2 Natuurbeleving voor jong en oud

Wat ons bezielt

Welkom bij IVN Natuurgidsen, waar de magie van de natuur tot leven komt, ongeacht leeftijd of achtergrondkennis. Ontdek met ons de rijkdom die de natuur te bieden heeft. Doe mee aan onze activiteiten en laat je meevoeren door verrassende natuurervaringen, of het nu wandelingen of mooie fietstochten zijn. We nemen je niet alleen mee in thema's als duurzaamheid en (bio)diversiteit, maar laten je ook gedurende elk seizoen andere diverse aspecten van de natuur ontdekken.

De natuur is niet slechts een plek om te ontspannen, maar ook een omgeving om volledig in op te gaan, waar je al je zintuigen kunt laten ervaren. Wat nog beter is, is dat we als individuen een positieve impact kunt hebben op de natuur terwijl we ervan genieten. Steeds meer mensen ontdekken de waarde van deze verbinding, en wij willen je laten zien hoe je bewust met de natuur kunt omgaan. Niet alleen profiteren van de natuur, maar haar ook koesteren en beschermen. Dit

besef brengt niet alleen voldoening, maar ook een groeiend gevoel van verantwoordelijkheid met zich mee.

Door actief zowel jong als oud te betrekken bij het ervaren van de verrassende, leerzame en gezonde aspecten van de natuur, streven we naar een gedragsverandering die leidt tot een samenleving doordrongen van natuurbewustzijn en de wil om haar te beschermen.

Tijdens onze excursies draait alles om het delen van plezier in de natuur en het laten opbloeien van verwondering over de schijnbaar gewone dingen om ons heen. Je hoeft niets bij te dragen om mee te doen. We willen dat de natuur voor iedereen toegankelijk is, zonder financiële drempels, en vragen daarom alleen eventueel een vrijwillige bijdrage.

Ervaar met ons hoe waardevol, leerzaam, ontspannend én belangrijk de natuur is. Samen willen we niet alleen jou, maar ook anderen inspireren om te genieten van de schatten die de natuur te bieden heeft. Dus trek die wandelschoenen aan, nodig je vrienden uit en laten we samen de natuur ontdekken!

Terugblik en vooruitblik

De 19 activiteiten in 2023 hebben t/m november 164 deelnemers getrokken. Extrapolerend naar heel 2023 komt dat neer op waarschijnlijk ongeveer 175 deelnemers. Dat is een wat tegenvallend resultaat met een gemiddelde van maar 9 deelnemers per activiteit. De mensen die deelnemen zijn echter altijd erg enthousiast over de activiteit. We hebben vooral moeite om dit jaar voldoende publiciteit te genereren voor in de regionale krant en Brabants Dagblad waardoor de bekendheid van de activiteiten afgenomen is. Hier zal komend jaar extra aandacht voor moeten zijn.

De gidsen hebben als nascholing een uitleg over de das gekregen van Friso Derikx. In een boeiende lezing heeft hij samen met zijn vrouw verteld over hoe slim, sociaal en vasthoudend de das is. Iedereen weer wat wijzer.

De nieuwe Natuurgidsenopleiding samen met IVN Bernheze, Uden en Veghel vordert gestaag. Aan deze opleiding zijn 11 gidsen voor IVN Oss gestart en nog steeds actief. De aanwas is wenselijk om het aantal actieve gidsen op peil te houden. Momenteel zijn er nog 18 geregistreerde gidsen, maar door diverse nevenactiviteiten binnen IVN is het aantal actieve gidsen die deelnemen in het activiteitenprogramma lager.

Het nieuwe programma voor 2024 bestaat uit inmiddels traditionele elementen en enkele nieuwe onderwerpen. Er is ook weer aandacht zijn voor klimaatverandering, duurzaamheid en stikstof tijdens een aantal wandelingen en fietstochten. Daarnaast zal er komend jaar extra aandacht zijn voor het 50-jarig bestaan van IVN Oss. Dit biedt een mooie kans om extra publiciteit te genereren, met bijvoorbeeld maandelijkse artikeltjes in de regionale bladen.

Wandel- en fietsprogramma 2024

Dag	Datum Tijd	Onderwerp en locatie	Vertrekpunt
Zondag	28 januari 10 - 12 uur	Wandeling Vogels kijken in park en tuin Ussen	Parkeerplaats Amsteleindstraat (RKS Margriet)
Zondag	25 februari 10 - 12 uur	Wandeling Ossermeer Welk dier was hier?	Parkeerplaats Ossermeer
Zondag	17 maart 10 - 12 uur	Wandeling De Stelt Ontluikende natuur	Parkeerplaats Steltlaan Oss
Woensdag	24 april 20 - 21.30 uur	Avondwandeling met volle maan Herperduin	Parkeerplaats Hoessenbosch
Zaterdag	11 mei 10/12 uur	Wandeling Herperduin ná de bosvorming	Parkeerplaats Bosweg (Koolwijk)
Zondag	2 juni 10/16 uur	Fietstocht Brabantse bergen	't putje Willibrordusweg, Oss
Woensdag	19 juni 20 uur	Poëziewandeling i.s.m. PPO	Klein bOss (achterkant van de stadsboerderij)
Woensdag	3 juli 10:30 – 12:30	Seniorenwandeling in Keent	Parkeerplaats Keentse Weg Overlangel (brug)
Zondag	21 juli 10 - 12 uur	Fietstocht rondom Oss Langs akkers & bloemenranden	Parkeerplaats Park De Elzenhoek
Zondag	18 augustus 10 - 12 uur	Heidewandeling Maashorst	Kanonsberg Parkeerplaatsje bij ecoduct N324
Zondag	22 september 10 - 12 uur	Wandeling Diedense Uiterwaard Nieuwe natuur	Parkeerplaats voetbalveld Haren
Zondag	20 oktober 10 - 12 uur	Herfstwandeling Paddenstoelen	Parkeerplaats bij 't Willibrordusputje
Zaterdag	26 oktober 19 – 20:30 uur	Wandeling Nacht van de Nacht	Parkeerplaats uitkijktoren a/d Oijense Benedendijk
Zondag	17 november 10 - 12 uur	Herfstwandeling Maashorst met verwarmend drankje	Parkeerplaats Schaijcksedreef
Zaterdag	28 december 10 - 12 uur	Oudejaarswandeling Herperduin	Parkeerplaats Hoessenbosch Berghem

Met wie

Om samenwerking tussen de verschillende IVN-werkgroepen te bevorderen zijn er een diverse onderdelen waarbij de samenwerking wordt opgezocht met andere werkgroepen van IVN Oss zoals de insecten en vogelwerkgroep. De poëzie-wandeling samen met Poëzie Podium Oss staat ook weer op de agenda. Voor de NGO wordt samengewerkt met IVN Bernheze, Uden en Veghel.

3.3 Natuurbeleving voor ouderen

Wat ons bezielt

De afgelopen jaren komt keer op keer het positieve effect van natuur op gezondheid en welzijn uit onderzoek naar voren. Niet alleen op het fysieke vlak, maar ook op de mentale gezondheid: natuur draagt bij aan positieve gezondheid. IVN Oss verbindt gezondheid aan natuur. Natuur doet je goed! Wij genieten samen met hen van dingen uit en in de natuur. Dit rakelt vaak mooie herinneringen op, of gewoon een glimlach, een blij gezicht. Wij zoeken daarbij ook verbinding naar de jeugd (zie activiteiten 3.1).

Terugblik en vooruitblik

Onder de paraplu van Natuur doet je goed doen we zoals in 2023 in Oss 2 activiteiten met mensen met dementie.

De Natuurkoffer

Met de Natuurkoffer brengen we de seizoenen tot leven in de huiskamer van de bewoners in Corte Foort. We doen dit door alle zintuigen te prikkelen, met liedjes, mooie foto's, zingende vogels, bloemen en takken om te voelen en te ruiken. Tot slot iets lekkers, dat past bij het seizoen. Met de Natuurkoffer gaan we in de aangegeven week op stap naar de Ministerhof, Corte Foort en De Wellen. (resp op dinsdag, donderdag en vrijdag). Natuurkoffer, in de aangegeven week op dinsdag, donderdag en vrijdag): Winter week 4, Lente week 15, Zomer week 27, Herfst week 41

De Natuurwandeling

Met bewoners, die nog naar buiten kunnen en willen, beleven we de seizoenen (behalve de winter) buiten. We wandelen door het naastgelegen park en laten van alles zien, voelen, ruiken en doen. Hiervoor zijn de familie, verwanten of vrijwilligers ingeschakeld om de rolstoel, die meestal nodig is, voort te duwen. In het najaar bezoeken we ook de Dahliatuin in bloei.

Onderstaand de planning voor de Natuurwandelingen voor mensen met Dementie. De wandeling is voor bewoners van Corte Foort:

Lente: dinsdag 7 mei

Zomer: donderdag 27 juni

Herfst: dinsdag 15 Oktober

Met wie

Voor deze activiteiten werken we samen met de activiteitenbegeleider van het verpleeghuis Corte Foort.

Landelijk/provinciaal IVN

Landelijk/provinciaal IVN richt zich met name op gezondheidsinstellingen. Op die terreinen komen veel cliënten, buurtbewoners en medewerkers die een bijdrage kunnen leveren aan de natuur. Het geeft daarom een enorme winst als we deze terreinen anders en natuurlijker inrichten. Op die manier worden niet alleen mensen gezonder, maar bevorderen we de biodiversiteit en een gezonde leefomgeving in de stad en in het landschap.

Onze inzet:

- 1 **Uitbouwen en versterken samenwerking partners gezondheidszorg**
We zetten verder in op de verdieping van de samenwerking met partners uit de gezondheidszorg zoals gezondheidscentra en de Geestelijke Gezondheidszorg (GGZ). Hierbij nodigen we hen uit meer natuurinclusief te werken, met een win-win voor mens en natuur. Hierbij haken we aan op al lopende programma's zoals Grijs Groen en Gelukkig, Proeftuinen, natuur op recept e.d.
- 2 **Zorginstellingen met groene terreinen**
We bouwen voort op het netwerk van groene voorlopers in de gezondheidszorg dat we hebben opgebouwd. Er wordt gestimuleerd om de kansen, die tijdens de laaghangend fruitscan zijn aangewezen, ook daadwerkelijk uit te voeren bij de instellingen.
- 3 **Vrijwilligers in de groene gezondheid**
In 2024 willen we inzetten op een (mid)dag voor vrijwilligers in de groene gezondheid waarin we van alles uit dit werkveld de revue laten passeren. Het doel is enerzijds nieuwe vrijwilligers te trekken en anderzijds vrijwilligers laten proeven aan alle andere workshops en toepassingen die ze ook binnen hun zorginstelling kunnen gaan uitvoeren. Vrijwilligers worden gevraagd bij het ontwikkelen en voorbereiden van deze (mid)dag.
- 4 **Makelaarschap**
We willen in 2024 hoveniers voorzien van informatie en materiaal die zij kunnen meenemen tijdens mogelijke kansen bij instellingen en andere kansrijke plekken. Zo willen we zorgen dat producten als Grijs, Groen en gelukkig en Proeftuinen meer bekendheid krijgen en we deze verder kunnen uitrollen.

4 Flora en fauna in natuurinclusief Oss

4.1 Vegetatie

Wat ons bezielt

De leden van de werkgroep vegetatie houden zich bezig met het inventariseren van wilde planten in de Gemeente Oss en ruime omgeving. Wij doen dit o.a. voor FLORON (Floristisch Onderzoek Nederland), Natuurmonumenten en Landschapsbeheer maar ook voor particulieren als die hierom vragen.

Naast het zinvolle inventariseren en het op die manier meewerken aan het vastleggen van gegevens over en de ontwikkeling van wilde planten, heeft het ook een sociale functie van elkaar ontmoeten en van elkaar leren. In het voorjaar en zomer gaan we elke woensdagochtend op stap en in het najaar en winter af en toe.

Terugblik en vooruitblik

We hebben de volgende inventarisaties gedaan in 2023:

- Voor Natuurmonumenten 3 PQ's (permanente quadranten) in de Hemelrijkse Waard, deze hebben we 2x bezocht.
- Voor FLORON hebben we 3 km hokken gedaan Vorstengrafdonk in Oss, buitengebied Ravenstein en een in Berghem.
- Dit jaar hebben we het Ganzenvan weer geïnventariseerd, dit doen we om de 3 jaar om een beeld te krijgen van de ontwikkeling van de vegetatie in het ven.
- I.h.k.v. het project Integraal Beheer Openbare Ruimte (IBOR) hebben we in 3 gebiedjes gekeken welke planten, insecten en vogels er te vinden zijn. We zijn in Herpen in Wilgendaal en Lindenpad/Erfdijk geweest en in Berghem bij de visvijver aan het Waatselaar.
- In Dieden aan de dijk hebben we 2 poeltjes geïnventariseerd die in beheer zijn van Ronald van den Berg, dit gaan we om de 3 jaar vervolgen.

In oktober zijn we op paddenstoelenexcursie geweest op Mariëndaal in Velp bij Grave.

In 2024 gaan we weer inventariseren voor Floron en Natuurmonumenten en ook de Snippenjacht is aan de beurt. Jopie Stevens en Peter van de Meijden zijn mentoren van de Natuurgidsen opleiding.

Met wie

Wij werken samen met FLORON, SLO, Natuurmonumenten en andere IVN afdelingen zoals Bernheze, Veghel en Grave. Binnen IVN is er contact met Groen en Ruimte en de Natuurgidsen.

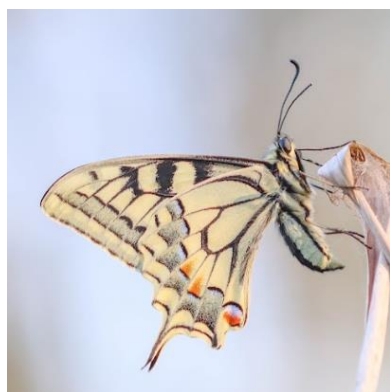
4.2 Vlinders, libellen en Insecten

Wat ons bezielt

Ons werkgroep bestaat uit 31 leden, verdeeld over IVN Oss en IVN Bernheze. Er worden wandelingen gemaakt van april tot en met oktober om de vlinders, libellen en insecten te monitoren zodat wij een goed beeld krijgen van de toestand van de natuur. Door gegevens te verzamelen kunnen ze nl. nog beter beschermd worden.

Wij voelen ons een met de natuur middels wandelingen en excursies. Zelfs eitjes, larven en rupsen proberen wij op naam te brengen via een app: Obsidentify.

Er worden lezingen en fotopresentaties van eigen werk georganiseerd om zo onze kennis te vergaren. In samenwerking met de Vlinderstichting, gemeente en SLO werken wij aan projecten om Oss/Bernheze en omgeving tot een mooi en leefbaar gebied te maken voor de vlinders, libellen en insecten.

Terugblik en vooruitblik

Afgelopen jaar waren er 2 fotopresentaties, 1 lezing, de landelijke dag van de Vlinderstichting met vele presentaties i.v.m. hun 40 jarig jubileum, 12 wandelingen en 4 nachtvlindertellingen.

Voor de fruitpluktuin de oude perenboom Oss is er voor de 2^e maal een bijtelling gehouden.

Ook voor de 2^e maal waren wij goed vertegenwoordigd op het natuurplein bij Effe Noar Geffe, een jaarlijks evenement voor het grote publiek. We hebben samen met andere werkgroepen binnen IVN leuke activiteiten georganiseerd voor met name de jeugd, want zij zijn de toekomst.

Via de digitale nieuwsbrief van IVN Oss proberen wij nog meer weetjes aan de man te brengen.

Voor het komend jaar is er alweer een goed gevuld programma samengesteld, waarbij wij nieuwe gebiedjes gaan monitoren.

Agenda 2024			
Wat	Wanneer	Doelstelling	doelgroep
Fotopresentatie	24-01-2024	Kennis vergaren	IVN Oss Bernheze
Fotopresentatie	21-02-2024	Kennis vergaren	IVN Oss Bernheze
Landelijke Vlinderdag	02-03-2024	Kennis vergaren	Algemeen voor iedereen
Fotopresentatie	20-03-2024	Kennis vergaren	IVN Oss Bernheze
Nationale bijtelling	Nog onbekend	Monitoren	IVN Oss/Bernheze en medew fruitpluktuin
Vlinderwandeling	28-04-2024	Monitoren	IVN Oss/Bernheze
Nachtvlindersen	10-05-2024	Monitoren	IVN Oss/Bernheze
Vlinderwandeling	12-05-2024	Monitoren	IVN Oss/Bernheze
Vlinderwandeling	26-05-2024	Monitoren	IVN Oss/Bernheze
Nachtvlindersen	07-06-2024	Monitoren	IVN Oss/Bernheze
Vlinderwandeling	09-06-2024	Monitoren	IVN Oss/Bernheze
Vlinderwandeling	23-06-2024	Monitoren	IVN Oss/Bernheze
Nationale Nachtvlindersnacht	05-07-2024	Monitoren	IVN Oss/Bernheze/publiek
Vlinderwandeling	07-07-2024	Monitoren	IVN Oss/Bernheze
Vlinderwandeling	21-07-2024	Monitoren	IVN Oss/Bernheze
Nachtvlindersen	02-08-2024	Monitoren	IVN Oss/Bernheze
Vlinderwandeling	04-08-2024	Monitoren	IVN Oss/Bernheze
Vlinderwandeling	18-08-2024	Monitoren	IVN Oss/Bernheze
Evenement	01-09-2024	Educ/Inform	Groot publiek
Nachtvlindersen	06-09-2024	Monitoren	IVN Oss/Bernheze
Vlinderwandeling	08-09-2024	Monitoren	IVN Oss/Bernheze
Vlinderwandeling	22-09-2024	Monitoren	IVN Oss/Bernheze
Gallenwandeling	06-10-2024	Monitoren	IVN Oss/Bernheze

Met Wie

In samenwerking met de Vlinderstichting, gemeente en SLO werken wij aan projecten om Oss/Bernheze en omgeving tot een mooi en leefbaar gebied te maken voor de vlinders, insecten en libellen.

4.3 Vogels

Wat ons bezielt

De Vogelwerkgroep heeft als belangrijkste doel de in het wild levende vogels te beschermen en zo mogelijk ook hun natuurlijke habitat.

Vogels zijn goede graadmeters voor hoe de natuur eraan toe is. Bij ruim 1/3 van de broedvogelsoorten en 1/5 van de trekvogelsoorten is de trend op zowel de korte als langere termijn negatief. Vooral de weidevogels gaan hard achteruit. Bij ongeveer de helft van de ruim 270 vogelsoorten is de ontwikkeling stabiel of positief.

De belangrijkste oorzaken van de achteruitgang zijn de landbouw (mest, pesticiden), het waterbeheer (peilbeheer en visserij) en de stedelijke ontwikkeling (woningbouw, industrieterreinen, infra, recreatie). Voor de toekomst is vooral ook een negatieve impact te verwachten van de klimaatverandering en de energietransitie met windmolens (Lithse Polder) en zonneparken.

Voor de Vogelwerkgroep staat het plezier in vogels kijken en hun gedrag te bewonderen voorop. Inventarisaties, tellingen, wandelingen en excursies zijn de belangrijkste activiteiten. Soms worden publieksgerichte wandelingen/excursies ondernomen, zoals voor buurten en scholen. Via enkele app-groepen vindt continue uitwisseling plaats van bijzondere ontdekkingen en dergelijke.

Ook lezingen, cursussen of infoavonden worden geactiveerd, zoals met betrekking tot het ecologie- en groen(beheer-)beleid van de gemeente, jachtbeleid van terreinbeheerders etc.

Vanuit deze activiteiten wordt ook inbreng geleverd aan de werkgroep Groen en Ruimte voor allerlei (vooral gemeentelijke) plannen en projecten.

Meegeholpen wordt aan monitoring (van de natuurgebieden), landelijk maar ook bijv. t.a.v. de natuurgebiedjes van de gemeente en in beheer bij SLO. En bij gelegenheid worden bijzondere uitvoeringsactiviteiten ondernomen, zoals hulp bij het knotten van wilgen, het maken van vlotjes voor visdiefjes, wanden voor oeverzwaluwen en kijkhutten.

Ook is er koppeling met werkgroepen van andere instanties zoals t.a.v. roofvogels, uilen en weidevogels e.d. SLO, Sovon, Vogelbescherming, Brabants Landschap, Natuurmonumenten, Staatsbosbeheer, Brabantse Milieufederatie en de Agrarische Natuurvereniging zijn bekende instanties, waar meer en minder uitwisseling van informatie en dergelijke mee plaatsvindt. Diverse leden draaien daarvoor ook bijzondere diensten zoals het ringen van vogels, het hangen van kasten en het beschermen van legsels in de polder.

Terugblik en vooruitblik

De werkgroep blijft stabiel met plm. 60 leden. Er is wel een onderscheid te maken in het actieve deel en een minder actief deel. Ook is sprake van een zekere vergrijzing, individualisering en

digitalisering. Enerzijds helpt de digitalisering de uitwisseling van informatie sterk, anderzijds komt de samenwerking en enthousiasmering in teamverband er verder mee onder druk.

De gebruikelijke tellingen (Hertogswetering, nationale vogelweek, Euro Bird Watch, trek), excursies/reisjes (bijv. waddeneiland) met wandelingen (Uiterwaard Megen, de Raam, Herperduin, de Stelt, Groene Dijk) zijn het cement van de werkgroep. Het experiment met een maandelijkse wandeling wordt beoordeeld voor een betere afstemming met de overige activiteiten en mogelijk gecombineerd met meer publieksgerichte acties. De samenwerking met leden van andere werkgroepen en SLO ten aanzien van beheer van de natuurgebiedjes in Oss verdient vervolg.

Op een aantal fronten wordt ingezet op:

- meer activiteiten voor publiek/jongeren/buurtten/scholen
- samenwerken met andere werkgroepen/instanties
- actiever naar buiten brengen van informatie – ook t.b.v. evaluatie van beleid e.d. –
- spotten ontwikkelingslocaties op vogelbelangen t.b.v. de inbreng in ontwikkelperspectief (OmgevingsVisie, windmolens Lithse polder, A59, plannen Ravenstein en Geffen e.d.)
- zo mogelijk meer mogelijkheden voor het “spotten” (bijv. met kijkplekken/hutten Meanderende Maas)
- idem met betrekking tot concrete activiteiten zoals voorzieningen voor vogels (bijv. met visdiefvlotjes, wanden voor oeverzwaluwen, nestkasten etc.)

Agenda 2024		
Bosuittelling	jan	BMP
Hertogswetering	jan	
Vergadering VWG	jan	
Nieuwjaarsbijeenkomst	jan	Ontbijt/lunch
Winterexcursie	jan	Werkgebied
Weekendwandeling	jan	
Tuinvogeltelling	jan	
Klapekstertelling	feb	
Hertogswetering	febr	
Weekendwandeling	feb	
Vergadering VWG	mrt	
Hertogswetering	mrt	
Weekendwandeling	mrt	
Voorjaarsexcursie	mrt	Werkgebied
Nationale Vogelweek	april	
Weekendwandeling	april	
Big Day	mei	
Vergadering VWG	mei	
Voorjaarsreis	mei	
Weekendwandeling	mei	
Activiteit jongeren	mei	
Excursie	mei	Werkgebied
Weekendwandeling	juni	

Agenda 2024		
Vergadering VWG	sept	
Excursie	sept	
Weekendwandeling	sept	
Euro Bird Watch	okt	
Weekendwandeling	okt	
Najaarsreis	okt	
Excursie	okt	Werkgebied
Vergadering VWG	nov	
Hertogswetering	nov	
Weekendwandeling	nov	
Excursie	dec	Werkgebied
Weekendwandeling	dec	
Klapekstertelling	dec	

Met wie

Extern wordt vooral aangesloten bij activiteiten van de Vogelbescherming en Sovon (tellingen en activiteiten zoals Euro Bird Watch, Nationale vogelweek, BMP-tellingen) en de werkgroepen uilen, roofvogels en weidevogels van organisaties zoals Brabants Landschap en de Agrarische Natuur Vereniging.

Intern wordt aansluiting gezocht bij activiteiten rondom jongeren, publieksactiviteiten en externe exposure.

5 Natuurfotografiewerkgroep

Wat ons bezielt

Wij zijn gepassioneerd door het maken van mooie natuurfoto's. Om dit te bevorderen, maken, bekijken en bespreken wij foto's. Er worden foto-excursies georganiseerd en lezingen gegeven. De fotoavonden worden eens per maand gehouden (zie agenda) en duren twee uur. Meestal volgens een vast stramien: 1e uur techniek, spreker of presentatie, 2de uur foto's bekijken en bespreken rond een thema. Deze thema's worden jaarlijks vastgesteld. Het bezoek van de avonden en excursies is uiteraard geheel vrijblijvend. Doel is te komen tot een betere foto.

De werkgroep staat open voor iedereen; zowel voor beginners als voor gevorderden. Ook maakt het niet uit of je beschikt over een eenvoudige compact camera of een dure spiegelreflex.

Terugblik en vooruitblik

We kijken tevreden terug naar het seizoen 2022/23. Wij hebben de wachtlijst kunnen opheffen door gebruik te mogen maken van een grote ruimte bij Ontmoetingscentrum de Meteor. Hierdoor hebben we meer mogelijkheden om na de bijeenkomsten een drankje en praatje te doen, wat de groep alleen maar ten goede komt. Sindsdien is de werkgroep gegroeid tot ongeveer 60 leden, waarvan een groot aantal redelijk actief. Wij maken veel gebruik van digitale middelen, met name Facebook, waarbij men zelf foto's kan uploaden en tips delen.

Wij hebben afgelopen seizoen dankbaar gebruik gemaakt van onze eigen IVN Oss gidsen; zo hebben we een aantal mooie excursies gehad: naar de Wisenten in de Maashorst en een vollemaan excursie in de Hemelrijksewaard.

Een excursie stadsnatuur obv Trinette Stolle van natuur gidsenwerkgroep was gepland maar helaas door het slechte weer moesten we het noodgedwongen 2 keer afzeggen.

volle maan excursie obv Rene Govers

Een van de meest succesvolle activiteiten was ons weekend Texel. Er is uitgebreid verslag van gemaakt in het blad Inzoemen.

Kijkend naar het komend seizoen hebben wij veel leuks in het verschiet; onder andere tijgerspinnen, spreuwenwolven en een uitje naar de Marker Wadden. Ook hebben wij een externe spreker geregeld die ons ook gaat begeleiden tijdens een workshop paddenstoelen.

2024 is het 50 jaar jubileum van IVN Oss. Onze werkgroep viert dit met een fototentoonstelling in Acropolis, Megen van 19-21 april, gevolgd door een hele maand in de bibliotheek Oss.

Samenwerking met andere werkgroepen, landelijk/provinciaal IVN, SLO, Sovon etc.:

- Wij willen gebruik maken van de kennis en kunde van de gidsen
- Wij leveren foto's graag voor communicatiedoeleinden (website, facebook, Inzoemen)
- Wij delen graag onze digitale kennis

Voor de toekomst: het zou mooi zijn als we konden samenwerken met andere IVN afdelingen (met name fotowerkgroepen).. Pogingen tot contact zijn tot nu niet gelukt.

Agenda 2024	
19 Sep 2023 clubavond	Spinnen fotograferen (Peter Ruijs)
Zondag 24 sep 2023 excursie	Tijgerspinnen
24 Okt 2023 clubavond	Externe spreker: Bjorn van Lieshout (Macro)
Zondag 29 Okt 2023	Paddenstoelenexcursie: Bjorn van Lieshout
21 Nov 2023 clubavond	Schrijven met licht (Patricia)
Zaterdag 25 nov 2023 excursie	Speulderbos
12 Dec 2023 clubavond	Foto's opbouwend bespreken/kritiek ontvangen
Zondag 17 dec 2023 excursie	Dood hout
16 Jan 2024 clubavond	Techniek icm/ lange sluitertijden (Ellen)
Zondag 21 jan 2024 excursie	Kustfotografie Zeeland
20 Feb 2024 clubavond	Omzetting van kleur naar zwart/wit (Ellen/Theo)
Zaterdag 24 feb 2024 excursie	Spreeuwenwolven <i>locatie: afhankelijk van waarnemingen</i>
19 Mrt 2024 clubavond	Table top
Zondag 24 mrt 2024 excursie	Bosbodem - planten en insecten
16 Apr 2024 clubavond	Perspectivische verkleining: wat is het en hoe kun je het gebruiken
19-21 april 2024	Tentoonstelling Acropolis
22 april - eind mei 2024	Tentoonstelling Bibliotheek
Zaterdag 27 apr 2024 excursie	Konikpaarden <i>locatie nog te bepalen</i>
14 Mei 2024 clubavond	Broedvogels
18 Mei 2024 excursie	Marker Wadden <i>Eigen bijdrage: ong. €25,00</i>
18 Jun 2024 clubavond	Portfolio lid
zaterdag 22 jun 2024 excursie	Libellen en vlinders
zaterdag 17 augustus: zomerexcursie	Maasduinen (bloeiende heide)

6 Bestuur IVN afdeling Oss

6.1 Samenstelling en werkwijze bestuur

De ca 255 leden van IVN afd. Oss bouwen kennis op van de natuur hier in de regio en willen die kennis met je delen. IVN afd. Oss is een van de 162 lokale afdelingen van IVN Landelijk, welke verdeeld zijn over 22 regio's in Nederland. IVN afd. Oss verwezenlijkt zijn doelen met inventariseren wat er is (monitoren), ad-hoc en gestructureerd volgens eigen programma's en programma's van andere organisaties (o.a. KNNV, FLORON, SOVON, RAVON, Vlinderstichting, Vogelbescherming Nederland, gemeente of andere organisaties) en verspreidt die kennis door middel van lezingen, excursies, deelname in projecten en beleidsbeïnvloeding.

Het bestuur bestaat uit een door de algemene ledenvergadering vast te stellen aantal van ten minste drie natuurlijke personen, zijnde de voorzitter, de penningmeester en de secretaris, ook het bevoegd bestuur. Deze bestuursleden worden steeds gekozen voor een periode van drie jaar.

De voorzitter wordt gekozen door de algemene ledenvergadering en daar benoemd. De overige twee bestuursleden worden benoemd door de leden van het Algemeen Bestuur (AB). De drie genoemde bestuursleden vormen samen met twee IVN-leden het Dagelijks Bestuur (DB).

In februari 2024 loopt de bestuursperiode van de secretaris af. Deze stelt zich niet herkiesbaar. Tevens is de portefeuille voor communicatie vacant. Er wordt gezocht naar opvolgers Willemien van Gemert wordt na 6 jr actieve inzet opgevolgd door Erick Reine.

IVN Oss bestaat uit een Algemeen Bestuur (AB) en DB (DB). Voor de samenstelling wordt verwezen naar onderstaande tabel. Om invulling te geven aan haar missie onderhouden de bestuursleden leden een breed netwerk (zie oa 6.4). Dit hecht netwerk stelt ons in staat natuur in onze leefomgeving optimaal te beleven, kennis op te bouwen én te delen met onze omgeving.

Bestuur 2024	Algemeen /Dagelijks Bestuur	Wie/trekker	e-mail
Voorzitter	AB/DB	Geert Versteijlen	ivnoss.voorzitter@gmail.com
Secretaris	AB/DB	vacant	ivnoss.secretariaat@gmail.com
Penningmeester	AB/DB	Maria Schoffelmeer	ivnoss.peningmeester@gmail.com
Inzoemen Nieuwsbrief webmaster	AB/DB	Loes Derks (waarnemer) Dieke Steeg/Ellis Ficker Frank van Dorst	ivnoss.redactieinzoemen@gmail.com nieuwsbriefivnoss@gmail.com webmaster.oss@ivn.nl
Opgroeien, ontwikkelen en recreëren in natuurinclusief Oss			
Jeugd Volwassenen Ouderen	AB AB Geen AB-lid	Frans van Welie Trinette Stolle Smits Anneke de Bres	ivnoss.jeugdnatuurgidsen@gmail.com ivnoss.natuurgiden@gmail.com annekedebres@gmail.com
Leven en werken in een natuurlijke omgeving			
Natuurinclusieve bestemming , inrichting en beheer	AB	Frank van Dorst	ivnoss.groenenruimte@gmail.com
Ontwikkelen kennis Flora en fauna			
Vogels	AB	Johan Klaazen	ivnoss.vogels@gmail.com
Vegetatie	AB	Erick Reijnen	ivnoss.vegetatie@gmail.com
Vlinders en insecten	AB	Sandra Houben	ivnoss.vlinders@gmail.com
Natuurfotografie	AB	Patricia van Orsouw-Kirkman	ivnfotocluboss@gmail.com

Van onze leden is ongeveer 60 % actief in de bovengenoemde werkgroepen. De interactie binnen het netwerk is cruciaal. De werkgroepen, die zich richten op flora en fauna, richten zich op het vergaren van kennis en monitoring. Zij vormen de kennisbron voor onze educatieve activiteiten en inzet voor duurzaamheid.

6.2 Terugblik en vooruitblik

Ook in 2023 hebben we ons bezonnen over de wijze waarop we jongeren beter kunnen betrekken bij IVN. Vervolg- en nieuwe contacten met o.a. middelbare scholen zijn gelegd. Zo heeft een activiteit plaatsgevonden in Landerij van Tosse voor leerlingen van het TBL Oss. Stichting Landschapsbeheer en de werkgroep jeugdnatuurgidsen IVN Oss hebben dit mee georganiseerd. Positief wordt hierop teruggeblikt.

Ook heeft samenwerking plaatsgevonden met leerlingen van het Hooghuis College, SLO en IVN.

De relaties met Stichting landschapsbeheer hebben een impuls gekregen. Hetzelfde geldt voor de relaties met landelijk en provinciaal IVN. Dit jaarplan getuigt hiervan. Het bestuur heeft bezien of we voldeden aan de Wet Bestuur en Toezicht en heeft daar waar nodig actie ondernomen. De bestuurlijke aansprakelijkheid is afgedekt via een verzekering die Landelijk IVN heeft afgesloten. Verder is voldaan aan de wettelijke eis om UBO's in te schrijven bij de Kamer van Koophandel. In het

geval van IVN Oss betreft dit de vermelding van de namen van voorzitter, penningmeester en secretaris.

Het protocol “in veilige handen” is geëvalueerd, aangepast en vastgesteld tijdens de ALV van 2023. Er hebben zich de afgelopen jaren geen incidenten voor gedaan.

In 2023 is besloten geen bijeenkomst voor nieuwe leden van IVN Oss meer te organiseren. De geringe opkomst in de afgelopen jaren heeft tot dit besluit geleid.

Vanaf 2022 is de huisvesting verdeeld over twee locaties: NME voor vergaderingen en bijeenkomsten met weinig deelnemers, Ontmoetingscentrum Meteor voor grotere groepen. Dit verloopt goed. Ook in 2024 wordt gebruik gemaakt van NME en Ontmoetingscentrum De Meteor. SLO kan huisvesting bieden aan de 'Tolstraat' voor kleinere bijeenkomsten (zoals de landschapsacademie), waarvoor NME te klein is.

Per 1 januari 2023 is de werkgroep WEL vervallen. Alle activiteiten van deze werkgroep zijn overgenomen door de overige werkgroepen. In 2023 zijn de activiteiten goed verlopen.

Agenda 2024		
Wanneer	Activiteit	organisatie
14 jan.	Nieuwjaarsreceptie	DB
27 febr.	Jaarvergadering IVN Oss	DB
9 jan, 13 febr., 2 april, 28 mei, 9 juli, 20 aug., 15 okt., 3 dec.	DB Bestuursvergadering IVN Oss	DB
7/9 juni	IVN-weekend	leden
p.m.	IVN-ledendag	p.m.
1 sept	Fête de la nature	Frans v Welie i.s.m. werkgr
16 jan., 5 mrt., 7 mei, 2 juli, 3 sept., 5 nov.	AB/IVN Oss	DB
18 mrt., 17 juni, 19 sept., 9 dec.	Regio-overleg IVN	Alle afdelingen
23 mrt., 29 juni, 21 sept., 14 dec.	Landelijke raad IVN	Afd Uden

50-Jarig Jubileum¹

In september 2024 bestaat IVN Oss 50 jaar. De leden van de AB (en DB) hebben besloten dat geheel 2024 in het teken zal staan van het jubileum. Zo zal elke werkgroep een activiteit organiseren. Verder wordt gewerkt aan een filmpje over IVN Oss, een extra editie van het blad “Inzoemen”, dat volledig in het teken zal staan van 50 jaar IVN-Oss.

¹ In ALV wordt nadere uitwerking gepresenteerd

jubileumactiviteit	wie	datum
fototentoonstelling Megen en Oss	fotowerkgroep	April/later
Een kinder- en ouderactiviteit in Klein bOss/NME of De Stelt/van Tosse.	(jeugd)natuurgidsen	Jun of sept
Fietstocht voor het publiek/jongeren eindigend met iets leuks op een centrale plek bijv. bij de vogelkijkhut Ossmeer.	vogelwerkgroep	Nationale vogelweek
Ledendag in teken van jubileum	Vegetatie- en vlinder Werkgroep	Nader te bepalen
symposium	Werkgroep groen en ruimte	Nader te bepalen

I.v.m. het jubileumjaar zullen er 3 uitgaven van Inzoemen verschijnen. Halverwege het jaar komt een extra dikke uitgave waarin de geschiedenis en leuke anekdotes met foto's geplaatst zijn. In Inzoemen komt een oproep om 'stukjes' te leveren. Deze oproep zal vaker herhaald worden in de nieuwsbrief.

Communicatie

De communicatiemix van de afdeling Oss bevat een aantal communicatiekanalen. Daar waar nodig wordt onderling een en ander afgestemd:

- IVN Landelijk: 'Mens en natuur', een kwartaalblad met landelijke thema's
- 'Inzoemen' vier keer per jaar (kwartaal). Bevat achtergrondartikelen en belangrijke items. Het blad Inzoemen is in handen van drie personen met als contactpersoon Jopie Stevens: ivnoss.redactieinzoemen@gmail.com
- Digitale nieuwsbrief maandelijks. Bevat kort nieuws van werkgroepen met agenda van activiteiten de komende maand. De digitale nieuwsbrief was in 203 in handen van Greetje van Bakel. Onder dankzegging is dit over genomen door Dieke Steeg en Ellis Ficker, die bereikbaar zijn onder nieuwsbriefivnoss@gmail.com
- Instagram. Korte berichten en foto's over diverse onderwerpen betrekking hebbende op het IVN. Instagram wordt ingevuld door Inge van den Heuvel (ivnoss.instagram@gmail.com)
- Digitale nieuwsbrief van Stichting Landschapsbeheer (SLO),
- Website IVN afdeling Oss, facebook en twitteraccount worden verzorgd door Frank van Dorst (webmaster.website.IVN.Oss@ivn.nl)

Aandachtspunt is nodig voor een goede afstemming tussen welk nieuws en informatie via de nieuwsbrief, Inzoemen en/of via de social media's worden gecommuniceerd. Loes Derk, redactielid van "Inzoemen" en waarnemer portefeuille "communicatie" in DB/AB zal in overleg met de betrokkenen overleggen over de optimalisatie van onze communicatiemix.

Streven was in 2023 om voor ieder communicatiemiddel en -kanaal een zgn. 'achtervang' ingewerkt te hebben. Dat maakt de gevoeligheid van uitvallen en/of tijdelijk wat minder tijd beschikbaar hebben kleiner en waarborgt continuïteit voor de inzetbaarheid van de middelen. Dat is nagenoeg geregeld

6.3 Financiën

Als we de financiële balans opmaken over 2023, dan kunnen we spreken over een positief jaar. De reserve is iets toegenomen. Echter in 2024 zullen we een beroep doen op de reserves voor de viering van het 50 jarig jubileum. Ook worden onze (jeugd)natuurgidsen in passende kleding gestoken.

Balans	31-12-2023		31-12-2022	
	Activa	Passiva	Activa	Passiva
Algemene reserve		11.749		23.157
Reserve projecten		5.219		5.702
Reserve project V.W.G.		700		700
50 jarig jubileum IVN 2024		9.725		
Kleding gidsen		3.500		
Afhandeling cursus Jeugdnatuurgidsen		268		
ING Bank	7.205		4.956	
Triodosbank	22.945		22.942	
Totaal Nog te vorderen/vooruit betaald	1.050		1.689	
Totaal Nog te betalen/vooruit ontvangen		39		28
Saldo				
	31.200	31.200	29.587	29.587

Terugkijkend zijn de uitgaven in lijn met de begroting. Uitzondering zijn de kosten voor lezingen, die beduidend lager zijn dan de begroting. Enkele werkgroepen hebben de lezingen bij hun eigen uitjes via extra bijdragen van de leden gefinancierd. Verder hebben zich extra scholen gemeld voor wandelingen wat tot meer inkomsten heeft geleid.

Winst & verlies 2023 IVN Oss				
	Jaarrekening 2023	Begroting 2023	Begroting 2024	
Inkomsten		€	€	
Contributie/donaties	5.952	5.800	6.000	
Cursussen/wandelingen	992	700	400	
4 scholen projecten met 800 deelnemers	1.179	800	1.050	
Subsidie Gemeente Oss	5.946	5.800	6.250	
Incidentele baten	555	-	-	
Totaal	14.624	13.100	13.700	
Kostengroepen				
Bureau/Bestuurskosten	817	850	700	
Publiciteit	3.029	2.750	3.000	
Representatiekosten	1.214	905	1.200	
Materiaalkosten	248	390	400	
Cursussen/lezingen	160	1.460	1.000	
Huisvesting	3.413	3.400	3.700	
Landelijke bijdrage	2.812	2.600	2.900	
Huisvesting buiten NME	475	500	500	
Incidentele lasten	98	245	300	
Totaal	12.264	13.100	13.700	
Resultaat	2.361	V	-	-

Op basis van de resultaten van de afgelopen jaren is de begroting voor 2024 opgesteld. In de begroting 2024 is uitgegaan van een lichte verhoging van de inkomsten. Dit komt vooral door uitbreiding van diverse scholenactiviteiten en een stijging van het aantal leden. Daar tegenover lijkt het aantal deelnemers aan de wandelingen af te nemen en daarmee ook de vrijwillige bijdragen. Of dit structureel wordt, is nu nog niet goed in te schatten. De stevige prijsstijgingen voor de huur van de eigen accommodatie en de huur van ruimtes bij derden worden gedeeltelijk gecompenseerd door een hogere bijdrage van de gemeente, daarnaast zijn de kosten voor het afdelingsblad aanzienlijk gestegen, net als de kosten van benodigde materialen en andere derden kosten.

6.4 Samenwerking met partners

6.4.1 IVN

De banden binnen landelijk, provinciaal en regionaal IVN worden aangehaald. Samen kunnen we meer bereiken als één IVN. Maximaal worden kennis en kunde van de afdelingen effectief benut om met minimale inspanning, maximaal resultaat te bereiken.

Resultaatdoelstellingen van IVN Brabant bij de ondersteuning zijn:

- 1 Klankbord en kruisbestuiving.
- 2 Dat betekent dat wij gevraagd advies geven, ondersteunen bij landelijke campagnes zoals Slootjesdagen en een najaarscampagne, Brabantse Landelijke Raadsleden ondersteunen, afdelingen ondersteunen op beleidsitems als 'In veilige handen' en bezoeken van jubilerende IVN-afdelingen. Wij wonen zoveel mogelijk de regiovergaderingen bij, informatie geven/krijgen en vragen beantwoorden/doorspelen en discussie met de besturen aangaan.
- 3 Trainingen en workshops
- 4 In 2024 verzorgen we minimaal twee niet inhoudelijke trainingen/cursussen/workshops ter ondersteuning van de afdelingen. Zo verzorgden we in 2023 een training voor vertrouwenscontactpersonen van de afdelingen en een workshop 'wegwijs binnen IVN' voor (nieuwe) bestuursleden. Voor 2024 is er vanuit de IVN-afdelingen veel vraag naar een training Storytelling.
- 5 Netwerk IVN Biodiversiteit Ambassadeurs
In 2023 startten we met de cursus IVN Biodiversiteit Ambassadeurs waarmee IVN'ers leren ambassadeur voor biodiversiteit te zijn in de eigen afdeling en omgeving. Na de cursus gaan deelnemers met een plan van aanpak aan de slag en maken ze deel uit van een netwerk van Brabantse IVN Biodiversiteit Ambassadeurs. De eerste twee bijeenkomsten vonden in 2023 plaats. In 2024 zijn de laatste twee bijeenkomsten van de cursus en twee ondersteunende netwerkbijeenkomsten.

De samenwerking in de regio krijgt vorm langs de volgende lijnen:

- Alle activiteiten van de vier afdelingen zijn voor de leden toegankelijk.
- De inzet van communicatie naar buiten wordt op elkaar afgestemd. Input voor regionale nieuwsbrieven en bladen wordt onderling gedeeld en eventueel geplaatst.
- De werkgroepen werken "grenzeloos" en benutten elkaar maximaal.
- Medewerker van IVN Brabant treedt op in het regio-overleg als linking pin:
 - in overleg met de voorzitter bepaalt hij/zij de agenda van het regionaal overleg.
 - Heeft inzicht en overzicht over de landelijke en regionale activiteiten en doet voorstellen ter zake. Desgewenst laat hij/zij zich vergezellen door een collega.
 - Draagt zorg voor afstemming landelijke-, regionale- en afdelingsjaarplanning in termen van inzet, middelen en financiële middelen.
 - Hij/zij is als professional zelf actief in de regio ter ondersteuning van vrijwilligers en met doelgroepen.
- Bezien wordt of we Intranet regionaal beter kunnen benutten. Webmasters benutten elkaars kennis en kunde.

Opleiding gidsen

Er is in 2023 een gemeenschappelijke cursus jeugdnatuurgidsen door de regio's Oss, Bernheze, Uden en Veghel georganiseerd. De cursus is bedoeld voor verdieping voor huidige jeugdnatuurgidsen en genereren van nieuwe aanwas/jeugdnatuurgidsen. In 2022 is de gezamenlijke natuurgidsenopleiding gestart die in 2024 wordt voltooid. Daarnaast is het van belang om regelmatig de natuurgidsen bij te scholen. Uit de inventarisatie kwam o.a. belangstelling naar voren voor milieu/ klimaat, mossen en bodemkwaliteit/ bodemleven. In 2024 worden de volgende bijscholingsactiviteiten georganiseerd:

- Nascholing bodemleven in aug/ sept 2024.
- Nader te bepalen

Landelijke activiteiten

Natuurlijk wordt in de regio ingestoken op landelijke campagnes.

Nationale campagne	Wanneer	Land./prov. IVN
Slootjesdagen		X
Fete de la nature		X
Natuurwerkdag	2 juli	X
Klimaatcursus Landelijke uitrol van IVN Initiatief		X
Euro Bird Watch	okt	
Tuinvogeltelling	jan	
Landelijke Vlinderdag	02-03-2024	
Nationale Nachtvlindernacht	05-07-2024	

Vergaren van kennis over natuur en duurzaamheid

Verschillende werkgroepen zijn gericht op het vergaren van kennis en monitoring. Zij vormen onze kennisbron: Geen educatie zonder kennis. Het is goed dat elkaar over en weer te bestuiven. Bijvoorbeeld hoe monitoren we op een eenduidige wijze? Hoe geven we dat vorm? Hoe kan de beroepsorganisatie hierbij ondersteunen?

Flora en fauna	Activiteiten
Vogels	Alleen IVN Oss heeft een aparte vogelwerkgroep. IVN Uden werkt nauw samen met Vogelwacht Uden. Vogelaars zijn echter van harte welkom om te participeren in de vogelwerkgroep van Oss..
Natuurfotografie	Alleen IVN Oss heeft een fotowerkgroep. Fotografen zijn echter van harte welkom om te participeren. In Veghel wordt waarschijnlijk een werkgroep opgericht.
Vegetatie	IVN Oss en Bernheze werken reeds nauw samen. In Veghel en Uden bestaat ook een plantenwerkgroep.
Vlinders, libellen en Insecten	IVN Oss en Bernheze werken reeds nauw samen. Geïnteresseerden uit Uden en Veghel zijn welkom. IVN Veghel heeft een speciale insectentuin.
Amfibieën	IVN Veghel

IVN één netwerk

Het is belangrijk dat we elkaar kennen. In onderstaande tabel zijn de contactpersonen opgenomen.

Thema	Brabant	Oss	Bernheze	Uden	Veghel
Educatie kinderen, jongeren volwassenen		Frans van Welie Trinette Stolle Smits	Wibet Eshuis.	Annemieke van de Ing	Pam Kalis Tom van Lieshout Pieter van den Berk
Biodiversiteit en klimaat		Frank van Dorst	Eric Kaelen en Theo Brienen	Joep van Lieshout	Rini Kerstens
Vegetatie		Erick Reine	vacant	Lies Verbossen	Karin Koppen
Vlinders/insecten		Sandra Houben	Fons Jacobs	Nico Ettema	Pieter van Breugel
Vogels		Johan Klaazen	Theo Jacobs	Vogelwacht Uden e.o.	Vogelwacht Uden e.o.
Natuurfoto		Patricia van Orsouw	Peter Kriele	nvt	Rini Kerstens
Amfibieën					Matty Meij
Landschapsbeheer		Frank van Dorst	Jan Dortmans en Joost Willems		Fer Kalis
Natuur, dagopvang verzorgingstehuis		Anneke de Bres			Maria van den Oetelaar
Bestuur	Renske Visscher Ido de Haan	Geert Versteijlen vacature	Lambert van der Ven, en Nico Anker	Berry Dufoméé Somja Versteegen	Ton Hermans
Communicatie	Danielle Vink	Loes Derks (waarnemer)	Mart Jenneskens Eric Kaelen	Gerda Vloet	Karin Koppen

IVN Brabant contactpersonen:

Contactpersoon communicatie: Danielle Vink	06 – 30470897 / d.vink@ivn.nl
Contactpersoon Kind en Natuur: Marion de Cocq	06 – 57204691 / m.de.cocq@ivn.nl
Contactpersoon Natuur en Recreatie: Ido de Haan	06 – 46618280 / i.de.haan@ivn.nl
Contactpersoon Natuur in de Buurt: Wim Ruis	06 – 46290735 / w.ruis@ivn.nl
Contactpersoon Natuur en Gezondheid: José de Jonge	06 – 27865500 / j.de.jonge@ivn.nl
Contactpersoon biodiversiteit: José de Jonge	06 – 27865500 / j.de.jonge@ivn.nl
Vrijwilligersconsulent: José de Jonge	06 – 27865500 / j.de.jonge@ivn.nl
Regionale contactpersoon: Ido de Haan	06 – 46618280 / i.de.haan@ivn.nl
Contactpersoon provinciaal programma: Ido de Haan	06 – 46618280 / i.de.haan@ivn.nl

Maashorst

IVN afd. Oss, Bernheze en Uden zijn aangesloten bij de Stichting Natuurorganisaties de Maashorst en nauw betrokken bij de ontwikkelingen in de Maashorst. Komend jaar vragen het IBeP (inrichtings- en beheerplan) en de gebiedsvisie de nodige aandacht. Ongeveer 50 maashorstrangers ondersteunen de beheersorganisaties bij het beheer van de grote grazers: controle afrastering, gezondheid dieren, vraagbaak en toezicht recreanten, excursies.

6.4.2 Stichting landschapsbeheer Oss

Stichting Landschapsbeheer Oss (SLO) en IVN afd. Oss bundelen hun krachten maximaal. We streven in de gemeente Oss vergelijkbare doelen na op het gebied van natuur en landschap. Door bundeling van onze verschillende expertises kunnen we betere invulling geven aan onze missie.

Aan de hand van dit jaarplan spreken we af hoe we in 2024 zullen samenwerken.

Thema	Wie	Samenwerking met Landschapsbeheer Oss
Versterking samenwerking	werkgroep	De gezamenlijke werkgroep gaat verkennen hoe de samenwerking nog hechter kan. Denk bijvoorbeeld aan communicatie en huisvesting
Natuurbeleving Jeugd Volwassenen	Frans van Welie Trinette Stolle Smits Tonnie van Hooff en/of Henk Smouter	We zullen de landschapsacademie en excursies organiseren voor leden van IVN en SLO over interessante onderwerpen op gebied van natuur, landschap, beheer e.d. Natuurwandelingen door SLO-terreinen wordt samen voorbereid SLO loopt zo mogelijk mee..
Beheer terreinen	Tonnie van Hooff /Henk Smouter Bas van der Kar Frank van Dorst	Zie 1.3.2 Op verzoek van IVN zal Landschapsbeheer werkzaamheden verrichten in Tiny Forest.

De Nieuwsbrief van Landschapsbeheer Oss wordt digitaal verspreid onder de leden van IVN. Via de Nieuwsbrief worden zij op de hoogte gehouden van het wel en wee van Landschapsbeheer Oss, lopende en toekomstige projecten en voor natuur en landschap relevante informatie.

6.4.3 Samenwerking met NME

Het NME is de thuisbasis van IVN Oss. Wij organiseren daar de kleinere bijeenkomsten en hebben daar ons educatiemateriaal opgeslagen. Veelvuldig is er contact met name over jeugdeducatie. Jaarlijks worden afspraken gemaakt met het NME over de ondersteuning door IVN van de schoolactiviteiten. Zie verder 3.3.1